

ALS KLINISCH ORTHOPEDAGOOG ZELFSTANDIGE WORDEN: WAT TE DOEN OF WAAROP LETTEN?

1. Wie kan starten als klinisch orthopedagoog?

Hiervoor verwijzen we naar informatie met betrekking tot de wet op de geestelijke gezondheidszorgberoepen.

<https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/zorgberoepen/geestelijke-gezondheidszorgberoepen#orthopédagoguescliniciens>

2. Wat mag u als klinisch orthopedagoog doen volgens de wet?

Hiervoor verwijzen we naar de definitie van de activiteiten van de klinische orthopedagogiek zoals omschreven in diezelfde wet:

“Zonder afbreuk te doen aan de uitoefening van de geneeskunde zoals bepaald in artikel 3 wordt onder uitoefening van de klinische orthopedagogiek verstaan het, in een wetenschappelijk referentiekader van de klinische orthopedagogiek, gebruikelijk verrichten van autonome handelingen die de preventie, het opsporen en het stellen van een pedagogische diagnostiek met een bijzondere aandacht voor contextuele factoren en het opsporen van problemen in verband met de opvoeding, het gedrag, de ontwikkeling of het leren van personen tot doel hebben alsook de behandeling en begeleiding van die personen.”

Bron: Gecoördineerde wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (10 mei, 2015)

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2015051006&table_name=wet

Dit zal nog concreter gemaakt worden in uitvoeringsbesluiten door de Federale Raad.

3. Welke stappen moeten wettelijk in orde gebracht worden?

3.1. Een onderneming opstarten

Op de website van de FOD Economie vindt u onder de noemer “een onderneming oprichten” gerichte en onafhankelijke informatie over het opstarten van een onderneming. We verwijzen naar de officiële website van de federale overheid, aangezien daar steeds de meeste accurate en recente informatie terug te vinden is. Zie: http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/leven_onderneming/oprichting

Om u hierin wegwijs te maken, kan u onderstaand de structuur van deze informatie terugvinden.

Een onderneming oprichten
<p>Uw ondernemingsproject structureren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vennootschapsvormen • Keuze van de naam van de onderneming • Het sociaal statuut van de zelfstandigen <p>Belangrijkste stappen om uw onderneming op te richten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een juridisch statuut kiezen: eenmanszaak of vennootschap • Een vennootschap oprichten • Een zichtrekening openen • Te ondernemen stappen bij een ondernemingsloket • De btw-identificatie • Aansluiting bij een sociaal verzekeringsfonds • Aansluiting bij een ziekenfonds • Verzekeringen • Aanwerving van personeel <p>Toegang tot het beroep</p> <ul style="list-style-type: none"> • De nationale coördinatie van de richtlijn betreffende de erkenning van beroepskwalificaties • "Be-Assist" • Vrije en intellectuele beroepen • Het voeren van de beroepstitel • Specifieke machtigingen of toelatingen • EU-verklaring <p>Ondernemingsloket</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opzoeking per loket • Opzoeking per gemeente
<p>Bron: http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/leven_onderneming/oprichting/#.WduHZFuCzIU. Afgehaald op 10/10/2017</p>

Aanvullend op deze informatie, willen we als Vlaamse Vereniging van Orthopedagogen (VVO vzw) graag onderstaande kwestie (zie 3.1.1) bespreken, specifiek gericht op de groep van masters in de orthopedagogiek.

3.1.1. Specifiek voor masters orthopedagogiek: zelfstandige in hoofd- of bijberoep

Het is erg belangrijk om deze keuze goed voor te bereiden. Consequenties van deze keuze spelen zich immers op meerdere domeinen af, bijvoorbeeld op vlak van sociaal statuut met zowel korte (bijv. belastingaangifte, sociale bijdrage) als lange termijneffecten (bijv. pensioen, ziekte). Op zich verschilt dit niet met andere beroepen, met uitzondering van de vrijstelling van de BTW indien men een bepaald jaarlijks bedrag niet overschrijdt (cf. “administratie in functie van belastingplicht”). In bijberoep dient u een hoofdberoep als werknemer te hebben met minimaal een halftijdse tewerkstelling. De meeste van onze zelfstandige leden zijn gestart als zelfstandigen in bijberoep, omdat het niet eenvoudig is om als starter voldoende loon te genereren in hoofdberoep. Er zijn echter ook leden die werken als zelfstandige in hoofdberoep. Deze situatie wordt makkelijker wanneer u voldoende cliënten kan zien aan een voldoende haalbaar tarief (50 euro of meer/uur).

Als master (in de orthopedagogiek) is het volgen van de basisopleiding “bedrijfsbeheer” optioneel, dus niet verplicht om zich te vestigen als zelfstandige. U moet wel afgestudeerd zijn als master en dit diploma bezorgen aan het ondernemersloket.

3.1.2. Aangifte bij ondernemersloket

U dient uzelf te registreren als “onderneming” in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO). U betaalt hiervoor eenmalige administratiekosten. Deze aangifte resulteert in een ondernemingsnummer en vermelding in de Kruispuntbank. Allerhande overheden (provincie, steden/gemeenten) hebben toegang tot deze gegevens (o.a. voor het heffen van belastingen).

Ook wanneer u als master klinisch orthopedagogiek kiest om zelfstandige te worden in bijberoep en dit beperkt tot een eenmanszaak, moet u dit registreren als “onderneming” in de Kruispuntbank. U krijgt een uniek ondernemingsnummer dat van belang kan zijn bij facturatie of plichtplegingen ten aanzien van bepaalde administratieve diensten. Meer info vindt u ook bij:

<http://www.rsvz.be/nl> <https://www.zenito.be/nl/ik-wil-zelfstandige-worden>

3.2. Aanmelding bij de belastingdienst voor BTW

Alvorens u uw BTW nummer kan aanvragen, heeft u een ondernemingsnummer nodig (zie 3.2). Er blijft enorm veel verwarring bestaan over het al dan niet vrijgesteld zijn van BTW. Als de uitvoeringsbesluiten van de wet geestelijke gezondheidsberoepen afgerond zijn, zullen klinisch orthopedagogen vrijgesteld zijn van BTW. Momenteel (oktober 2017) zijn de klinisch orthopedagogen dus nog steeds Btw-plichtig. Echter, als u als zelfstandige in bijberoep of hoofdberoep onder een bepaalde omzet blijft, geldt de vrijstelling van BTW (vrijstellingsregeling van januari 2016 voor ondernemingen met een beperkt omzetcijfer voor de toepassing van de vrijstelling van belasting voor kleine ondernemingen voor een omzet tot 25.000 euro).

<http://financien.belgium.be/nl/ondernemingen/btw/btw-plicht/vrijstellingsregeling>

Zie ook: <https://www.vvo.be/btw-vrijstelling/>

Algemeen: <https://www.zenito.be/nl/ondernemingsloket/btw-nummer-aanvragen>

Welke BTW codes geeft u aan als zelfstandig klinisch orthopedagoog?

Dat hangt af van de activiteiten die u uitvoert als klinisch orthopedagoog (bijv. coaching, begeleiding, vorming...). Aangezien er heel wat regionale verschillen zijn, adviseren we om in uw plaatselijk BTW kantoor navraag te doen. Als voorbeeld geven wij enkele codes mee, die door onze zelfstandige leden aangegeven werden:

- Hoofdactiviteit 86.909
Overige menselijke gezondheidszorg, n.e.g. Sinds 1 januari 2008
- Hoofdactiviteit 88.999
Andere vormen van maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting, n.e.g. Sinds 1 januari 2008
- Hoofdactiviteit 86904 voor psychotherapeut
Activiteiten op het vlak van geestelijke gezondheidszorg, m.u.v. psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen.
- Hoofdactiviteit 88994 voor orthopedagoog
Integrale jeugdhulp zonder huisvesting.

Bepaalde activiteiten kunnen vrijgesteld zijn van BTW (volgens artikel 44 van het BTW-wetboek). Zo melden zelfstandige leden dat bijvoorbeeld vorming geven aan een erkende organisatie niet BTW-plichtig is, evenals supervisie geven in een erkende jeugdinstantie. Voor meer duidelijkheid hierover neemt u best contact op met uw BTW-kantoor of raadpleegt u de website van Unizo:

<https://www.unizo.be/starters/advies/wie-vrijgesteld-van-btw>

Dient u voorafbetalingen te doen?

In bijberoep kan dat, maar het is niet verplicht. U moet wel jaarlijks (in maart) een overzicht geven van uw inkomsten en uitgaven en een oplijsting van uw cliëntactiviteiten maken. De totaalbedragen geeft u in op uw belastingaangifte (periode juni-juli). In hoofdberoep is het echter wel verplicht om voorafbetalingen te doen per kwartaal.

Is een boekhouder verplicht?

Neen. Als zelfstandige in bijberoep is het gebruikelijk om de boekhouding zelf te doen (al dan niet met advies of ondersteuning van een boekhouder). In hoofdberoep is het aangewezen om met een boekhouder te werken, gezien de toenemende complexiteit.

3.3. Aansluiting bij sociaal verzekeringskantoor (verplichte sociale bijdragen)

In principe bent u als zelfstandige onderworpen aan het sociaal statuut der zelfstandigen. Om die reden moet u aansluiten bij een [sociaalverzekeringsfonds voor zelfstandigen](#). U kan dit fonds vrij kiezen. Deze verplichting geldt ook voor de zelfstandigen in bijberoep.

http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/leven_onderneming/oprichting/Demarches_entreprendre/Affiliation_caisse_assurances_sociales/#.Wdn83IhcLIU

3.4. Een beroepsaansprakelijkheidsverzekering afsluiten

Op dit moment is dit geen verplichting van overheidswege. Echter, als beroepsvereniging raden we dit ten zeerste aan. Sommige mutualiteiten vragen er onder andere naar in hun voorwaarden voor terugbetaling. Een beroepsaansprakelijkheidsverzekering die geregeld wordt gekozen door onze leden, is deze aangeboden bij AMMA <https://www.amma.be/nl/baberoep/>. We raden u aan om navraag te doen bij uw verzekeringsmakelaar.

4. Andere vragen

4.1. Waar moet ik op letten op vlak van deontologie?

Zie de deontologische code van de Vlaamse Vereniging voor Orthopedagogen: <https://www.vvo.be/lidmaatschap/>. We vragen al onze geregistreerde leden om deze te ondertekenen bij registratie.

4.2. Hoe zit het met terugbetaling voor onze cliënten?

Op dit moment betalen slechtst een aantal mutualiteiten een aantal sessies bij de klinisch orthopedagoog gedeeltelijk terug in hun aanvullende verzekering. Elke mutualiteit kiest dit echter voor zich. Een recent overzicht van terugbetalingen vindt u bij: <http://vlaamspatientenplatform.be/themas/geestelijke-gezondheid#Terugbetaling%20psychotherapie>.

Indien uw cliënt geen terugbetaling ontvangt van zijn of haar mutualiteit voor de door u aangeboden hulpverlening, loont het zeker de moeite om deze mutualiteit aan te schrijven om een regeling te treffen. Vanuit de beroepsvereniging wordt er een voorbeeldbrief beschikbaar gesteld om mutualiteiten aan te schrijven. U kan deze brief binnenkort terugvinden op de website www.vvo.be.

Op federaal niveau heeft Minister De Block aangegeven werk te maken van terugbetaling door het RIZIV van de eerstelijnspsychologische functie, waar we als orthopedagogen ook onder vallen. Dit is conform het advies van het Federaal kenniscentrum voor gezondheidszorg (KCE). Het zou gaan om 4 à 5 sessies (met eventuele verlenging), die terugbetaald kunnen worden mits het voldoen aan bepaalde voorwaarden.

We hebben momenteel nog geen zicht op de termijn van dit proces, maar houden uiteraard als beroepsvereniging vinger bij de pols. We houden u hiervan op de hoogte via onze communicatiekanalen (website, e-mail, tijdschrift).

4.3. Kan ik een erkenning aanvragen?

Op dit moment is het wachten op de uitvoeringsbesluiten en oprichting van een erkenningscommissie om een erkenning te kunnen aanvragen voor de klinisch orthopedagogen. Aan de erkenning zullen voorwaarden verbonden zijn (bijv. het volgen van permanente vorming). Er zal ook een klachtenprocedure komen en een mogelijkheid tot het treffen van sancties. Op dit moment kan u wel al aangeven dat u een geregistreerd klinisch orthopedagoog bent, wanneer u geregistreerd bent op de website van de Vlaamse Vereniging van Orthopedagogen.

4.4. Wat zijn gangbare erelonen?

Er zijn op dit moment nog geen conventies over de tarieven van orthopedagogen, noch van psychologen. Orthopedagogen die nu tewerkgesteld zijn als zelfstandige hanteren meestal een tarief van 40-60 euro per individuele sessie van een uur. We adviseren om als starter niet meer dan 50 euro te vragen.

Voor een groepssessie is het gebruikelijk om een lager tarief te hanteren (bijv. tussen 20-30 euro per deelnemer, afhankelijk van de duur van de sessies). Bij groepssessies is het ook gangbaar om over alle deelnemers samen minimaal 60 euro per uur aan te rekenen. Ook bij kortere individuele sessie van 30 of 45 minuten worden wat lagere tarieven gehanteerd. Er zijn ook praktijken die een avondbijdrage vragen van bijvoorbeeld 5 euro, zoals ook gangbaar is bij artsen.

4.5. Welke overeenkomst sluit ik best af in een groepspraktijk?

Sta ik best een bijdrage af per cliënt of huur ik best per blok of per uur?

Dit is geheel afhankelijk van wat onder dergelijke overeenkomst kan vallen. Een bijdrage per cliënt gaat vaak om veel meer dan het huren van een ruimte. Het omhelst ook bijvoorbeeld het delen in naamsbekendheid, het gebruik van materiaal, van de gedeelde website, het werken met een centraal persoon in functie van aanmeldingen, ... Het is dus belangrijk om goed door te spreken wat er in deze kost meegenomen wordt. Er zijn ook praktijken die zowel een huurprijs vragen als een bijdrage per cliënt.

4.6. Zijn er al regionale kringen van klinische orthopedagogen?

Op dit moment bekijken we als beroepsvereniging of er interesse is vanuit de praktijk voor het opstarten van regionale kringen. Als beroepsvereniging staan we achter regionale kringen omwille van de kansen tot uitwisseling, intervisie, samenwerking met andere orthopedagogen of andere beroepsgroepen in de eerste lijn. Indien u interesse heeft in het oprichten van of deelname aan de regionale kringen, kan u uw gegevens doorgeven bij ons secretariaat via info@vvo.be.

4.7. Wachtzaalmuziek bijdrage?

Als u muziek speelt in de wachtruimte, dient u hiervoor u een bijdrage te betalen; zie [http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/Intellectuele Eigendom/auteursrecht/wat_zijn_mijn_rechten_als_gebruiker/betalen_afspelen_muziek/#.WdpgilhLIU](http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/Intellectuele_Eigendom/auteursrecht/wat_zijn_mijn_rechten_als_gebruiker/betalen_afspelen_muziek/#.WdpgilhLIU)